

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak társadalmi s gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

AZ EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR KÖZLÖNYE.

Szerkesztői iroda: főutca, 203. szám.

Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény.

Kiadó-hivatal:

Eperjesi Bank-Egylet könyvnyomdájában Eperjesen.

Ide intézendő minden előfizetés, hirdetmény és a kiadás körüli panaszok.

Megjelen: minden szombaton.

Előfizetési ár: vidékre postán vagy helyben házhoz küldve:

Egy évre . . . . . 4 frt.
Félévre . . . . . 2 „
Negyedévre . . . . . 1 „

Hirdetéseket elfogad: Haasenstein és Vogler Budapesten és Bécsben, G. L. Daube m. Frankfurtban.

HIRDETÉSI DÍJ:

háromhasábos petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb.

— Bélyegdíj: minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyitlér minden sor 10 kr.

Kéziratok és levelek vissza nem adatnak. — Bérmentetlen levelek csak ismerős kezektől fogadhatnak el.

A Széchenyi-kör teendői.

A nyár, mely alatt a Széchenyi-kör is kiérdemelt szünetnapjait élvezte, innen-onnan véget ér már s közeledik az idő, melyben az egyelet szellemi munkásságának az előhaladásunk által támasztott várakozásoknak megfelelő mérvben fokozva kell majd megindulnia.

Ha tekintetbe vesszük, hogy zsonge egyesületünk a haladást tüzvén ki jelszavául az idei télen mindenesetre még több eredményt akar feltüntetni, mint a múltban, ha tekintetbe vesszük, hogy bár eddigi sikerei által sok kételyt eloszlatott, s növelte saját erkölcsi erejét, működésének anyagi alapja azóta nem szélesedett s nem is szilárdult, az eddig utjában állott nehézségek közül még egynemelyik elhárítva nincs, tagadnunk nem lehet, hogy a Széchenyi-kör előtt nagy feladat áll, melynek sikeres megoldásához erély, komolyság és lankadatlan buzgalom szükségesek.

Nem lesz tehát, úgy hisszük, időszerűtlen, ha ezen feladatot, ezen teendőket tüzetesen szemügyre vesszük s azok iránti igénytelen nézetünknek kifejezést adunk.

Legyen szabad e helyen mindenekelőtt az e lap f. é. 27. számában Pater Janus ur által „Fragopoliana“ cím alatt közzétett, valamint a 30. számban Percparti ur által „Antifragopoliana“ cím alatt közölt kétrendbeli cikkre reflectálnunk, — előre bocsátva, miszerint mitsém tartunk egyesületünk előhaladása tekintetéből oly Fivánatosnak, mintha — mint az ezen cikkekben történt, — hivatott egyének munkásságunk céljai és eszközeire vonatkozó eszméiket, javaslataikat afféle „ballon d'essai“ gyanánt e lap hasábjain hozzászólás, megvitatás tárgyává tessük, — s hogy meg vagyunk róla győződve, miszerint a Széchenyi-kör iránt itt-ott táplált ellenszenvajmi hamar megszűnnék, ha az elégtelenség okát, netáni csalódásait, mellőzöttnek vélt érdekeiket, kívánataikat, — a mennyiben azok jogosultak, — tartózkodás nélkül nyilvánosságra s így az igazgató közegek tudomására hoznák, ezek védelmére is alkalmat adva, mintsem ha titokban békétlenkednek, vagy éppen elégtelenségüket a közbeszédben terjesztik.

Az idézett cikkek elsejében, — eltekintve néhány, a kör szervezetének változtatását célzó s Percparti ur által helyesen cáfolt indítványtól, — javaslat tétetik aesthetikai előadásoknak rendszeresítése, vagyis a kör kebelében egy aesthetikai tanszék felállítása iránt. Ezen javaslat ellenében Percparti ur — elfogadva annak intentióját, — azon kifogást emeli, hogy elméletet nem szabad adnunk közönségünknek, s hogy a kitűzött cél biztosabban éretnék el, ha időnként egyes műveket (irodalmi- és zeneműveket) kritikailag s aesthetikailag ismertető felolvasások tartatnának s minden szineloadást megelőzve egy kivált a szereplőknek utmutatóul szolgáló műértői fejtegetés, az illető darab meséje, alakjai, iránya fölött.

A legutóbb említett javaslatot, a szineloadásokat szükségkép megelőző értekezések projectumát, nem tartjuk elfogadhatónak; ez

nagyonis hasonlítana az oktatáshoz, a mit pedig legtöbbször nem vennének szívesen, s a mi ép ezért célját tévesztené.

A mi azonban Percparti ur többi javaslatait illeti, azokat örömmel tesszük magunkévá, valamint Pater Janus urnak az aesthetikai előadásokra vonatkozó javaslatát, mely két indítvány között elvi különbséget nem látunk, mert föltéve, hogy Pater Janus ur — a mint hisszük, nem értett tisztán theoretikus előadásokat, elvont bölcseleti tételek fejtegetését, javaslata tulajdonképen semmi egyéb, mint az, hogy a Percparti ur által is ajánlott inductiv módszerű időnkinti aesthetikai előadások foglaltassanak egy rendszeres cyclusba, adassanak, ha csak lehet egy kézbe, s tétessék lehetővé ezáltal az, hogy közönségünk, és pedig különösen hölgyközönségünk is, ezen előadások sorozatából az aesthetika alapelveire nézve is tájékozást szerezhessen.

A „Fragopoliana“-ban tett javaslat ennélfogva mindenesetre igen célirányos, de attól tartunk, hogy kivihetetlen, mert egy egyénre oly terhet róna, melynek viselésére pusztán kedvteléből senki sem vállalkozhatnék; egy javadalmazott tanszék felállítására pedig, — bármennyire beleillenék is az az egyelet működésébe, — hiányzik az anyagi alap. A mig tehát egy tanszék felállítása lehetetlen, fogadjuk el Percparti ur tervét s költsük fel egyelőre az érdeklődést az aesthetika iránt; talán jó még idő, melyben a kör rendszeres aesthetikai előadásokat, és ezenkívül, — a mit közönségünk, kivált hölgyeink bizonynyal nem kevésbé szívesen fogadnának, — népszerű irányban haladó rendszeres történeti előadásokat is fog nyújthatni tagjainak; az utóbbiakra vállalkozót lehet, hogy könnyebb volna találnunk, s a közönség érdeklődése irántuk valószínűleg csakhamar bebizonyítaná, hogy általánosan érzett szükségletet pótolnak.

Mig az eddigiekben oly tervekkel foglalkoztunk, melyek egyelőre inkább csak kísérletek gyanánt valószínűsíthők meg, ideje, hogy azon feladatokról szóljunk, melyeknek a legközelebbi jövőben kellend megfelelnünk.

Azon körülmény, hogy a körnek immár teljesen berendezett könyvtára van, ugy hisszük fokozandja a szellemi működés belterjességét, melyre még buzditólag fognak hatni: érintkezésünk a kör tiszteleti tagjaival, kik megválasztásukról e napokban fognak ünnepélyesen értesítettetni, — a Szentandrassy-féle pályázatnak remélhetőleg sikeres eredménye — s a diszgyűlés, mely jövő január hóban mulhatlanul meg fog tartatni. Ezen új tényezők hatása alatt kivált a magyar irodalmi szakválasztmányának nyilik alkalma szép tevékenység kifejtésére; ugy hisszük, a tárgy kellő változtatása mellett a téli idény alatt minden hétfőn egy-egy fölolvadás, — esetleg egy zenedarab vagy kisebb szavallat kíséretében, — bátran számíthatna szép közönségre; kívánatos volna azonban, hogy a választmány, tekintve a felolvasók személyét, tágabb körben mozogjon, s új meg új erőket nyerjen meg; művelt társaságunk kebelében bizonynyal sok hasznavehető erő rejtezik, melynek csak buzditás, bátorítás kellene. A fölolvadásoknak nem kell szükségkép önálló

dolgozatokat tárgyzniok; fordítványok, műismertetések és egyes művészetek is vonzóan előadva tetszésben részesülhetnének; igyekeznünk kell továbbá a tudományt minden irányban népszerűsíteni; a jogacademia föllállítására azon reményt kelti, hogy a jog és politika népszerű kérdéseiről is hallandunk értekezéseket; szép tudomány orvosaink nagy szolgálatot tennének közönségünknek, ha a physiologia és gyógytan egyes, életbevágó mozzanatairól azon világos, popularis modorban, mint némely német folyóirat cikkei, fölolvadásokat tartanának; ez által sok balhiedelem volna eloszlatható, sok közhasznú igazság megismertethető. — A zene- és képzőművészeti szakválasztmány a Doleschall ur buzgalma folytán végre megalakult dalegylet s a megszünt eperjesi dalkörtől átvett nagyszámú, becses zenemű megszerzése által új és szép hatáskört nyert; most már dalelőadásokban, reméljük nem lesz hiány. A magyar irodalmi és zene- s képzőművészeti szakválasztmány együttesen a közérdekű előadásoknak egy új nemét rendszeresíthetnék: koszosz költőink és a világhírű zeneszerzők születése vagy halálának évfordulója alkalmat adna emléküik megünneplésére; ilyenkor a kör ünnepiesen diszitett teremben az illető költő vagy zeneszerző megkoszoszított képe alatt tartandó előadás műsorozata kizárólag az ünnepelt által szerzett vagy ő róla szóló művekből állana. Egy Petőfy-ünnepély, melyen Petőfy életét vizsgáló felolvasáson kívül az ő művei szavaltatnának, általa szövegzett népdalok énekeltenének, — egy Beethoven-ünnepély, melynek alkalmával, a nagy maestro élete s munkáinak ismertetésén kívül különböző hangszeren csak az ő zeneművei adatnának elő — valóban becsületére válnának Eperjesnek.

Szólnunk kell még a színészeti szakválasztmányról, melynek csak azt kívánhatjuk, hogy működését ug folytatassa, a mint megkezdte, s melynek az új városi színház megnyitása a legszebb kilátásokat nyújtja, és az idegen nyelvi s irodalmi szakválasztmányról, mely a múlt télen legtartózkodóbb volt a nyilvános föllépésben. A mi az utóbbi itéleti, nem szabad a francia társalgási órákról megfeledkeznünk, melyek mindjárt a tél beköszöntével megkezdve bizonynyal még szebb látogatottságnak örvendenének, mint a múlt télen; kívánatos volna azonban, hogy ezidén már angol társalgási órák is tartassanak, és pedig ha csakugyan nem volna egy nyelvmester megnyerhető, nyelvmester nélkül a gyakorlat és különös figyelmeztetés ily módon is biztosítván a sikert. Ezen szakválasztmányának a múlt évben csak qualitative igen dicséretes felolvasásai e télen talán már quantitative is megütendik a mértéket s örömmel üdvözölnők annak elnökét, ha az értekezések sorát, — ugy mint tavaly a magyar irodalmi szak. elnöke tette — maga nyitná meg.

Ime — egy kis program, mely csak kivitelre vár; a kivitel nehéz feladat ugyan, de azon egyeletnek, a mely létesülte által már sokkal nehezebb feladatot oldott meg, kár volna megriadnia tőle.

B. A.

Fürdői levelek,

Balaton-Füred, 1879 augusztus 22-én.

Ma épen egy hete, hogy itt vagyok, s ezen idő elegendő volt arra, hogy a mindinkább csöndesedő Füredet ha nem is megkedveljem, de legalább reászokjam az itteni életre s belátaláljam magam környezetembe.

Füred arra a ki először látja, — kivált arra a ki Siófok felől a hajóval érkezik, — szükségkép imponans benyomást gyakorol. A Balatont már egy negyedóránra Siófoktól megpillantja az érkező; kék vize a déli napban álmos-csöndesen reng, éjszakai nyugati partjai láthatók ugyan, de a távol ködében mosódnak el, délkeleti partja pedig, hol a vaspálya halad, kietlen homoksivatag, melyen — a legrózaibb előtér gyanánt, — sertésnyájak delelnék, félíg a homok alá turva magukat. Ez tehát korántsem azon álláspont, melyről a Balaton első megpillantásra kedvező szímben jelenhetnék meg. Csak mikor a gőzös elhagyta Siófokot s közeledik a füredi part felé, mikor a tihanyi félsziget, Füred palotái és nyaralói s mögöttük a szőlőkertek, ligetek és mosolygó falvakkal fődött domborozat élesebb körvonalok és szigeteken tűnik föl az utas előtt, csak akkor érzi és látja önelégülten az érkező, hogy Magyarország egyik büszkeségéhez, a főváros kedvenc nyaraló helyéhez, a szép és híres — mondhatni világhírű Balaton-Füredhez közeledik.

Nem hinném, hogy a mi az építkezés nagyszerűségét, az eleganciát, kényelmet s a vendégek számát illeti, hazánk bármelyik fürdőhelye vetélkedhetnék Füreddel; a Horváth-ház, az új és kivált a „legújabb ház“, a nem rég épült gyógyterem fődött sötányával, a templom fölött s mellett egész csoportban emelkedő pompás nyaralók, — melyek között tán a Jókayé legizletesebb, — egy valódi világfürdő benyomását teszik; e mellett a vendég lakásán majdnem minden tekintetben fogadói kényelmet élvez! az étkezés is igen jó, s az anyagiasabb élvezet a kedélyt gyönyörködtető érzetekkel vegyül, ha az ember Károlyi Nándor éttermének nyitott terrasséján vacsorázván, végig tekint az alsó sétány mögött elterülő Balatonon... Igaz, hogy a jóság mellett minden rémitően drága is! no de ismerék hazai fürdőket, melyek féltánni kényelem és élvezet mellett semmivel sem olcsóbbak: ne zugolódjunk tehát!

A fürdő parkja és sétányai azt, a ki egy felvidéki fenyveserdő, Bártfa vagy Tátrafüred környezetéhez van szokva, kielégíteni természetesen nem fogják; de mégis meg kell vallanom, hogy Füred kertültetményei várakozásomat felülhaladták, s hogy ha a meglévő anyag célszerűbben és izetesebben használtatnék fel, e tekintetben sem maradna kívánni való hátra. Az ugynevezett alsó sétány a fürdőhelytől a víz felé terjed; ültetvényei — mint a fölállított táblák hirdetik, — „a t. közönség oltalmába ajánltatnak“, a mi azonban nem gátolja azt, hogy a jeunesse d'orée képviselői reggeli sétájuknál néha egész rózsacsokrokat tüzzenek gomblyukukba. Különben ez ültetvényekben nem sok oltalmazni való van; nagy részüket elöntötte a Balaton ez idén egészen; úgy hogy ott mindent újból kell teremteni, a virággyak meg lehetőségen el vannak hanyagolva, a gyepek egészen ápolatlan, csak a „legújabb ház“ erkélyes homlokzata előtti tér, valamint feljebb a gyógyterem és fődött sétány által határolt négyszög vannak a modern szönyegkertet szabályai szerint valóban művészi alakítva és ápolva. Az alsó sétányok előttem legkedvesebb része az, melyben néhány árnyékosabb utka és egy-két csoport — fenyőfa is található! Hiába, a felvidéki „görbe országhoz“ szokott ember meg nem tagadhatja sympathiáit: azok a fenyők mellett oly kellemesen szállong a képzelet a mi kárpátjai hazánk felé.

A nagy háznégyszögben terül el a „gyógytér“, melyen sorokba ültetett gesztenye-ákác- és juharfák igyekeznek némi árnyékot terjeszteni; annál árnyékosabb a gyógyterem mögött felnyúló park; a közönség azonban teljesen elhanyagolja a parkot s a gyógytérre mozog, majdnem egész nap; itt van a két gyógykut, melynek közelében az obligát reggeli sétát végezzük; itt van a zene-emelvény melyről kétszer napjában s mindkétszer közel másfél óráig hallatja zenéjét Dankó Gyula pécsi bandája; a zenekar kitűnően iskolázott s nagy változatosság s jeles praecisióval játszik opera és salon darabokat is; itt hemzseg a napjában háromszor toilletet váltó elegáns közönség, — legelénkebben a zene ideje alatt; itt zibongnak vasárnaponként istentisztelet után a „szeretetházi“ gyermekek, szerény szürke ruhában és szalma kalapban — ez lévén uniuformisuk; és itt, — a sétatér délkeleti kirugóján áll Kisfaludy Sándor, a magyar Petrarának új szobra, a réginek helyén, mely 1877-ben azért lett ez újjal fölcsereelve, mert, mint a talpazatban elhelyezett irat is mondja, az előbbi oly csunya volt, hogy gyöngye idgzetű nők reá nézni nem mertek. A szobor, mely ugyanazon szoba ablaka alatt áll, (az új ház előtt) melyben Kisfaludy szokott volt megszállni, Himfy költőjét állva, kezében könyv- és írónnal, hosszú palástban ábrázolja, arccal Badacson felé fordulva, melyet megénekelt. Ha az arácsi és falu-füredi paraszt emberek ünnepnapokon bejönnek a fürdőbe, nagy áhítattal állják körül s nézegetik a költő szobrát, míg a menyecskék inkább a budapesti és fehérvári boltosok kirakatait csodálják meg.

Említettem előbb a parkot, melyet mint mondtam nem méltányolnak kellőleg; ez a park tulajdonképen egy a Füred és Arács közötti domboldalon elnyúló tölgy és juhar-erdőske, melyet minden terv nélkül utkák hasítanak keresztül; pázsitról, műértő lombvegyítésről, kilátásról szó sincs; a természet azonban megtette a magáért s mély és hűs árnyékról gondoskodott; csak hogy a szorosban az utkák mellé alkalmazott egyes ülkék csakis pihenőhelyül látszanak szolgálni, nincs a parkban hely, hol valaki könyvvel vagy munkával nyugodtan megvonulhatna, vagy egy nagyobb társaság zavartalanul letelepedhetnék.

Most veszem észre, hogy míg tövéről gyéyre leírtam a fürdőhelyet, egészen megfeledkeztem azokról a kik a fürdőben vannak. Ha Füred mostani vendégeiről szölok ez alatt nem értendő azon társaság, mely a fősaisont töltötte itt; az idény az Anna balban éri el tetőpontját s augusztus közepén túl már nagyon észrevehetően hanyatlik, a külömség Füred mai képe s azon képe közt, melyet érkeztemkor láttam, rendkívül nagy. Az itt levő notabilitások közül elég, ha Jókayt és — az ország báróját, a fürdő hagyományossá vált caricaturáját: Bizayt említem; tovább nem akarok kiterjeszkedni, mert még valakit kitalálnék hagyni a ki ambicionálja, hogy a notabilitások közt neveztesse. A nővilág legnagyobb része Budapest közönségéből telt ki; feltűnő azonban, hogy dacára fővárosunk elismert renomméjának, melyet szép hölgyei által élvez, az ember, szeme alig akad meg egyikét csinosabb arcon. A mágnásvilág is gazdagon volt képviselve; ha tagjai a gyógytérre sétáló közönség közé vegyültek, rendszerint azon voltak megismerhetők, hogy — dacára Károlyi Pista toasztjának — consequenter németül beszéltek.

A fürdőközönség multságáról még most is, midőn a bálók zaja rég elhangzott, sokszerűleg van gondoskodva: a délelőtt gyógyvizivás, séta, reggeli fürdő és öltözéssel telik el, tulajdonképi multságáról tehát csak délután lehet szó; ilyen gyanánt kínálkoznak: a külömböző kirándulások, csolnakon és kocsin; esténként, vacsora után az obligát tombola, időnként műkedvelői hangversenyek a „Szeretetház“ javára, melyeknél a szeretetházi gyermekek „közkívánatra“ s az igazgatóság engedélyével igen talpra esett kardalokat szoktak elénekeln; a kávéház, (értsd: teke és kártya) a gyógyterem zongorája, melyet majdnem minden este egészen a tópartig elhallatszós s nem épen bájos énekhangok kísérnek, s végre — a nyári színház, melyben bámulatos kitarással majdnem folytonosan üres ház előtt játszanak olyannyira, hogy ha az „Abauj-kassai közlöny“ bölcssei idetvédenének, egy percig sem kétlem, miszerint Eperjessel egy füst alatt Füred fölött is kimondanak hazafüi anathémájukat. (Vége köv.)

Tanügy.

A magyar-német tannyelvű leányiskolában az 1879/80-ki tanévbe való beiratások szeptemberhő első öt napján délelőtti 10—12 órakor az I-ső emeleti III. osztályu tanteremben fognak történni.

A rendes előadások szeptember 6-án, szombaton reggel veszik kezdetüket.

Az e tanintézetbe járó növendékek a kath. iskolázók által megállapított beiratási díjat (egész évre 1 frt) egyszerre, a tanpénzt pedig kivétel nélkül felvéneként előre tartoznak a leányiskola vezetőjének kezébe lefizetni, és pedig az I. és II. osztályba járók félvéneként 4 frt a III. és IV. „ „ „ 5 „ az V. és VI. „ „ „ 7 ft 50 kr

A női kézi munkáért külön díj nem jár.
Lévay István,
a leányiskola vezetője.

Fragopoliana.

Egy javaslat.

Egymásután.

Gróf Széchenyi István.

Saját tengelye körül szép csendes forgó kedves kis városunknak ritka alkalma nyílt a megye, a felvidék, az egész ország, sőt talán még az operencia* egy részének is figyelmét magára vonni s érdeklődését felkeltetni; — az akadémia, Kisfaludy, Petőfi s valamennyi hazai társaságok és körök élénk tetszését megnyerni s megérdemeln; a kormányt, a közoktatási ministeriumot azon meggyőződésre juttatni, hogy sok tekintetben igen méltatlanul mellőzi Eperjest, még ott is, hol a magyar állameszme megvédésének érdekében a város emelkedési törekvésének előmozdításához a kormány részéről megfelelőleg hozzájárulni hatáskörében fekszik s hivatásánál fogva arra utasítva van.

Épen — most van módjában a városnak, mert semmibe sem kerül, egyszerre egy egyszerű s mégis nagy horderejű ténynyel, amintán képtelenek vagyunk saját érdekeinket általánosítani, felénk többnyire háttal fordult hazai közönség más felé irányult s lekötött tekintetét e kis kulturpontra fordítani, a város multjához méltó okot szolgáltatni, hogy a sajtó már egyszer vele is foglalkozzék, ahog még előhaladása közben régi vetélytársát, Kassát egy egész eszmehozszal megelőzni —

* A magyar mesebeli operencia, Ober-Ens osztrák tartományi névből származik.

s a mi a fő, hazai ügyünknek e vidéken jelentékeny szolgálatot tenni.

Soknak, s talán valószínűtlennék látsaik e kilátásba helyezett lehetőség, és még is mindezt elérni a városnak csak egy szavába, most valóban egyetlen szavába kerül.

Lássuk mikép.

A színház maholnap felépül. Graf és Feszty jeles budapesti építésznek a rendkívüli kedvességgel időjárás dacára sikerült azt igen rövid idő alatt a fedél alá való készütség emelni.

A színház kicsi, de szép lesz.

Nekünk nagy színház nem is kell, mert csekélységünk érzetében, kisvárosi szokásaink s nézeteinknél fogva nem tudnók abban magunkat otthonosan találni. A nagy színház rendes kezelése s ellátása számosabb szolgazemélyzetet kíván, sok világító szerbe s fűtő anyagba kerül. Az olyan tért nehéz mindég egyforma kellemes hőfokra kitűteni s abban tartani; a közönség nagyobb része itt még nagyon prósai; a prósai emberek pedig rendszeren fázni szoktak, félnek a meghűléstől még a legszebb drámában vagy operában is. Megtörténhetnék tehát, hogy aztán úgy mint Miskolcon a nagy színházba el nem jönnének; pedig rájuk ott nagy szükségünk van, mert eltekintve attól, hogy a közművelődési műtétet ép velők kell megkezdeni, rendszeren nekik van legtöbb abból a mit nervus verumnek szoktak nevezni, s eddig nem lévén még feltalálva a mód a szintársulatokat pusztán lelkesedéssel fenntartani, őket okvetlen be kell hoznunk a színházba.

A nagy színházba ezen felül nagy felszerelés, nagy zenekar, terjedelmes nagy hangok, drága sopranok és tenorok kellene, mind oly nagyságok, melyek sok pénzbe kerülnek; szóval ez a kis színház, hol minden helyről lehet lesz a jó magyar szót megérteni Eperjesnek most elég. Nem ártott volna ugyan, ha a tulajdonos város részéről abból az istállóból valamivel több tér hozatik a műzsák templomának áldozatul, s az által a nézőtér vagy két öllel hosszabbra sült volna ki mint a hogy kisült s mint azt az egyarány megis kívánta volna; de így is jól van a hogy van, ha csak meg van.

A mennyiben pedig netalán mégis kicsinek vagy alacsonynak látszanék, azon könnyű segíteni, lehet azt még most egy gondolattal megnagyobbítani s felemelni.

E végből, azt tartjuk, lehetne, sőt igen illő volna színházunkat még megkoronázni, s azon tervezett felírás helyett hogy „Városi színház“ a mi nagyon realis fogalmat fejez ki, s külömben is már benn van a telekkönyvben, — arra a helyre egy koronát emelni, egy — a közeli mérki trachyt-bányából, hol azok a tekintélyes kövek teremnek — megszerezhető porphir monolithba vésett koronát.

De nem olyan közönséges koronát értünk, nem olyan ágas-bogas leveles gombosát, mint a minőt a veres meg a makk s a többi királyok hordanak, — de egy élő betűkből álló s egy országra szóló eszmét kifejező koronát.

Ez a korona javaslatunk szerint e felirásból állana, hogy

„Nemzeti színház“.

Szinte halljuk erre sokfelől a rögtönzött elvetéseket s kétely-mosolyt, de most nem bocsátkozunk azok megcáfolásába, csak egyelőre arra kérjük azokat, kik szeretnek bármi indítvány felett elhamarkodott véleményt nyilvánítani, szíveskedjenek erről egy kissé gondolkozni s azon esetben, ha az efféle időöltés rendes szokásaikhoz nem is tartoznék, ez alkalomból rémi kivételt tenni.

Az eperjesi nemzeti színház az országban a harmadik, a felvidéken az első lenne.

Ha Sárosmegye hat képviselője ez ügy érdekében, a min nem kételkedünk, csak egy kissé megfeszíti akarát, — együttes közbenjárással lehet az országgyűlésen ezen új nemzeti színház részére valami évi segélyjárdékok kieszközölni.

Ha ez még van, akkor mehetünk tovább.

Pater Janus.

Különfélék.

Az itteni kir. kath. főgymnasiumban a tanulók: f. hó 27, 28, 29, 30 és szeptember 1-én reggeli 8 órától 12-ig jegyzetnek be. Ugyanazon napok délutánjain tartatnak a felvételi vizsgálatok. Δ. tanév szept. 2-án reggeli 8 órakor Veni sanctával kezdődő iskolai ünnepélyvel nyitattik meg. A rendes tanítás sept. 3-án kezdődik.

Sportscandal. (Beküldetett). Színhely: a Tapolc-bisztrai cserjék, melyek birtokosai: Kiss, Balázs, Liszka és Benczúr Emil. Szereplők: Balázs, Liszka, Vernóczy, Noszticziusz és szolgazemélyzet. Species facti: Hirre jár, hogy a cserjékben vadászó tartózkodik; Balázs összehívja a szomszédokat a vad üldözésére, akik 23-án ki is állanak s Liszka a közel 4 mázsás kannak szívébe jól célzott golyót bocsát. A vadat már most Balázs — quo turte? — magának akarja confiskálni, de Liszka azt, mint melyet ő maga terített le, még pedig Benczúr területén, teljesen correcte, Mogyoróskára viteti a jogos tulajdonosnak, ki azt ismét magának megtartani nem akarván, megbizta Liszkát annak s zétosztásával, minden jelen voltak és más barátok között, mi meg is történik. És pedig minden rendén van!

Fürdői levelek,

Balaton-Füred, 1879 augusztus 22-én.

Ma épen egy hete, hogy itt vagyok, s ezen idő elegendő volt arra, hogy a mindinkább csöndesedő Füredet ha nem is megkedveljem, de legalább reászokjam az itteni életre s belátaláljam magam környezetembe.

Füred arra a ki először látja, — kivált arra a ki Siófok felől a hajóval érkezik, — szükségkép imponans benyomást gyakorol. A Balatont már egy negyedóránra Siófoktól megpillantja az érkező; kék vize a déli napban álmos-csöndesen reng, éjszaknyugati partjai láthatók ugyan, de a távol ködében mosódnak el, délkeleti partja pedig, hol a vaspálya halad, kietlen homoksvatag, melyen — a legrózaibb előtér gyanánt, — sertésnyájak delelnék, félíg a homok alá turva magukat. Ez tehát korántsem azon álláspont, melyről a Balaton első megpillantásra kedvező szímben jelenhetnek meg. Csak mikor a gőzös elhagyta Siófokot s közeledik a füredi part felé, mikor a tihanyi félsziget, Füred palotái és nyaralói s mögöttük a szőlőkertek, ligetek és mosolygó falvakkal fődött domborozat élesebb körvonalok és szigeteken tűnik föl az utas előtt, csak akkor érzi és látja önelégülten az érkező, hogy Magyarország egyik büszkeségéhez, a főváros kedvenc nyaraló helyéhez, a szép és híres — mondhatni világhírű Balaton-Füredhez közeledik.

Nem hinném, hogy a mi az építkezés nagyszerűségét, az eleganciát, kényelmet s a vendégek számát illeti, hazánk bármelyik fürdőhelye vetélkedhetnék Füreddel; a Horváth-ház, az új és kivált a „legújabb ház“, a nem rég épült gyógyterem fődött sötányával, a templom fölött s mellett egész csoportban emelkedő pompás nyaralók, — melyek között tán a Jókayé legizletesebb, — egy valódi világfürdő benyomását teszik; e mellett a vendég lakásán majdnem minden tekintetben fogadói kényelmet élvez! az étkezés is igen jó, s az anyagiassabb élvezet a kedélyt gyönyörködött érzetekkel vegyül, ha az ember Károlyi Nándor éttermének nyitott terrasséján vacsorázván, végig tekint az alsó sétány mögött elterülő Balatonon... Igaz, hogy a jóság mellett minden remitőn drága is! no de ismerék hazai fürdőket, melyek félannyi kényelem és élvezet mellett semmivel sem olcsóbbak: ne zugolódjunk tehát!

A fürdő parkja és sétányai azt, a ki egy felvidéki fenyveserdő, Bártfa vagy Tátrafüred környezetéhez van szokva, kielégíteni természetesen nem fogják; de mégis meg kell vallanom, hogy Füred kertültetései várakozásomat felülhaladták, s hogy ha a meglevő anyag célszerűbben és izetesebben használtatnék fel, e tekintetben sem maradna kívánni való hátra. Az ugynevezett alsó sétány a fürdőhelytől a víz felé terjed; ültetvényei — mint a fölállított táblák hirdetik, — „a t. közönség oltalmába ajánlatnak“, a mi azonban nem gátolja azt, hogy a jeunesse d'orée képviselői reggeli sétájuknál néha egész rózsacsokrokat tüzzenek gomblyukukba. Különben ez ültetvényeken nem sok oltalmazni való van; nagy részüket elöntötte a Balaton ez idén egészen; úgy hogy ott mindent újból kell teremteni, a virággyak meg lehetőségen el vannak hanyagolva, a gyepek egészen ápolatlan, csak a „legújabb ház“ erkélyes homlokzata előtti tér, valamint feljebb a gyógyterem és fődött sétány által határolt négyszög vannak a modern szönyegkertet szabályai szerint valóban művészi alakítva és ápolva. Az alsó sétányok előttem legkedvesebb része az, melyben néhány árnyékosabb utka és egy-két csoport — fenyőfa is található! Hiába, a felvidéki „görbe országhoz“ szokott ember meg nem tagadhatja sympathiáit: azok a fenyők mellett oly kellemesen szállong a képzelet a mi kárpátjai hazánk felé.

A nagy háznégyszögben terül el a „gyógytér“, melyen sorokba ültetett gesztenye-ákác- és juharfák igyekeznek némi árnyékot terjeszteni; annál árnyékosabb a gyógyterem mögött felnyuló park; a közönség azonban teljesen elhanyagolja a parkot s a gyógytérre mozog, majdnem egész nap; itt van a két gyógykut, melynek közelében az obligát reggeli sétát végezzük; itt van a zene-emelvény melyről kétszer napjában s mindkét szer közel másfél óráig hallatja zenéjét Dankó Gyula pécsi bandája; a zenekar kitűnően iskolázott s nagy változatosság s jeles praecisióval játszik opera és salon darabokat is; itt hemzseg a napjában háromszor toilletet váltó elegáns közönség, — legelőkeltebben a zene ideje alatt; itt zibongnak vasárnaponként istentisztelet után a „szeretetházi“ gyermekek, szerény szürke ruhában és szalma kalapban — ez lévén uniuformisuk; és itt, — a sétatér délkeleti kirugóján áll Kisfaludy Sándor, a magyar Petrarának az új szobra, a réginek helyén, mely 1877-ben azért lett ez újjal fölcsereelve, mert, mint a talapzatban elhelyezett irat is mondja, az előbbi oly csunya volt, hogy gyöngye idgzetű nők reá nézni nem mertek. A szobor, mely ugyanazon szoba ablaka alatt áll, (az új ház előtt) melyben Kisfaludy szokott volt megszállni, Himfy költőjét állva, kezében könyv- és írónnal, hosszú palástban ábrázolja, arccal Badacson felé fordulva, melyet megénekelt. Ha az arácsi és falu-füredi paraszt emberek ünnepnapokon bejönnek a fürdőbe, nagy áhítattal állják körül s nézegetik a költő szobrát, míg a menyecskék inkább a budapesti és fehérvári boltosok kirakatait csodálják meg.

Említettem előbb a parkot, melyet mint mondtam nem méltányolnak kellőleg; ez a park tulajdonképen egy a Füred és Arács közötti domboldalon elnyuló tölgy és juhar-erdőske, melyet minden terv nélkül utkák hasítanak keresztül; pázsitról, műértő lombvegyítésről, kilátásról szó sincs; a természet azonban megtette a magáért s mély és hűs árnyékról gondoskodott; csak hogy a szorosban az utkák mellé alkalmazott egyes ülkék csakis pihenőhelyül látszanak szolgáltni, nincs a parkban hely, hol valaki könyvvel vagy munkával nyugodtan megvonulhatna, vagy egy nagyobb társaság zavartalanul letelepedhetnék.

Most veszem észre, hogy mig tövéről helyére leirtam a fürdőhelyet, egészen megfeledkeztem azokról a kik a fürdőben vannak. Ha Füred mostani vendégeiről szölok ez alatt nem értendő azon társaság, mely a fősaisont töltötte itt; az idény az Anna bálban éri el tetőpontját s augusztus közepén tul már nagyon észrevehetően hanyatlik, a külömbőség Füred mai képe s azon képe közt, melyet érkeztemkor láttam, rendkívül nagy. Az itt levő notabilitások közül elég, ha Jókayt és — az ország báróját, a fürdő hagyományossá vált caricaturáját: Bizayt említem; tovább nem akarok kiterjeszkedni, mert még valakit kitalálnék hagyni a ki ambicionálja, hogy a notabilitások közt neveztesse. A nővilág legnagyobb része Budapest közönségéből telt ki; feltűnő azonban, hogy dacára fővárosunk elismert renomméjának, melyet szép hölgyei által élvez, az ember, szeme alig akad meg egykét csinosabb arcon. A mágnásvilág is gazdagon volt képviselve; ha tagjai a gyógytérre sétáló közönség közé vegyültek, rendszerint azon voltak megismerhetők, hogy — dacára Károlyi Pista toasztjának — consequenter németül beszéltek.

A fürdőközönség multságáról még most is, midőn a bálók zaja rég elhangzott, sokszerűleg van gondoskodva: a délelőtt gyógyvizivás, séta, reggeli fürdés és öltözéssel telik el, tulajdonképi multságáról tehát csak délután lehet szó; ilyen gyanánt kínálkoznak: a külömböző kirándulások, csolnakon és kocsin; esténként, vacsora után az obligát tombola, időnként műkedvelői hangversenyek a „Szeretetház“ javára, melyeknél a szeretetházi gyermekek „közkívánatra“ s az igazgatóság engedélyével igen talpra esett kardalokat szoktak elénekeln; a kávéház, (értsd: teke és kártya) a gyógyterem zongorája, melyet majdnem minden este egészen a tópartig elhallatszós s nem épen bájos énekhangok kísérek, s végre — a nyári színház, melyben bámulatos kitarással majdnem folytonosan üres ház előtt játszanak olyannyira, hogy ha az „Abauj-kassai közlöny“ bölcssei idetevénének, egy percig sem kétlem, miszerint Eperjessel egy füst alatt Füred fölött is kimondanak hazafiui anathémájukat.

(Vége köv.)

Tanügy.

A magyar-német tannyelvű leányiskolában az 1879/80-ki tanévbe való beiratások septemberhő első öt napján délelőtti 10—12 óraker az I-ső emeleti III. osztályu tanteremben fognak történni.

A rendes előadások september 6-án, szombaton reggel veszik kezdetüket.

Az e tanintézetbe járó növendékek a kath. iskolaszék által megállapított beiratási díjat (egész évre 1 frt) egyszerre, a tanpénzt pedig kivétel nélkül felvénekkel előre tartoznak a leányiskola vezetőjének kezébe lefizetni, és pedig az I. és II. osztályba járók félvéneként 4 frt a III. és IV. „ „ „ 5 „ az V. és VI. „ „ „ 7 ft 50 kr

A női kézi munkáért külön díj nem jár.
Lévay István,
a leányiskola vezetője.

Fragopoliana.

Egy javaslat.

Egymásután.
Gróf Széchenyi István.

Saját tengelye körül szép csendes forgó kedves kis városunknak ritka alkalma nyílt a megye, a felvidék, az egész ország, sőt talán még az operencia* egy részének is figyelmét magára vonni s érdeklődését felkeltetni; — az akademia, Kisfaludy, Petőfi s valamennyi hazai társaságok és körök élénk tetszését megnyerni s megérdemeln; a kormányt, a közkutatási ministeriumot azon meggyőződésre juttatni, hogy sok tekintetben igen méltatlanul mellőzi Eperjést, még ott is, hol a magyar állameszme megvédésének érdekében a város emelkedési törekvésének előmozdításához a kormány részéről megfelelőleg hozzájárulni hatáskörében fekszik s hivatásánál fogva arra utasítva van.

Épen — most van módjában a városnak, mert semmibe sem kerül, egyszerre egy egyszerű s mégis nagy horderejű ténynyel, amintán képtelenek vagyunk saját érdekeinket általánosítani, felénk többnyire háttal fordult hazai közönség más felé irányult s lekötött tekintetét e kis culturpontra fordítani, a város multjához méltó okot szolgáltatni, hogy a sajtó már egyszer vele is foglalkozzék, ahog még előhaladása közben régi vetélytársát, Kassát egy egész eszmehosszal megelőzni —

* A magyar mesebeli operencia, Ober-Ens osztrák tartományi névből származik.

s a mi a fő, hazai ügyünknek e vidéken jelentékeny szolgálatot tenni.

Soknak, s talán valószínűtlennek látsaik e kilátásba helyezett lehetőség, és még is mindezt elérni a városnak csak egy szavába, most valóban egyetlen szavába kerül.

Lássuk mikép.

A színház maholnap felépül. Graf és Feszty jeles budapesti építésznek a rendkívüli kedvötlen időjárás dacára sikerült azt igen rövid idő alatt a fedél alá való készütség emelni.

A színház kicsi, de szép lesz.

Nekünk nagy színház nem is kell, mert csekélységünk érzetében, kisvárosi szokásaink s nézeteinknél fogva nem tudnók abban magunkat otthonosan találni. A nagy színház rendes kezelése s ellátása számosabb szolgaszemélyzetet kíván, sok világító szerbe s fűtő anyagba kerül. Az olyan tért nehéz mindég egyforma kellemes hőfokra kitűteni s abban tartani; a közönség nagyobb része itt még nagyon prósa; a prósa emberek pedig rendszeren fázni szoktak, félnek a meghűléstől még a legszebb drámában vagy operában is. Megtörténhetnék tehát, hogy aztán úgy mint Miskolcon a nagy színházba el nem jönnének; pedig rájuk ott nagy szükségünk van, mert eltekintve attól, hogy a közművelődési műtétet ép velök kell megkezdeni, rendszeren nekik van legtöbb abból a mit nervus verumnek szoktak nevezni, s eddig nem lévén még feltalálva a mód a szintársulatokat pusztán lelkesedéssel fenntartani, őket okvetlen be kell hoznunk a színházba.

A nagy színházba ezen felül nagy felszerelés, nagy zenekar, terjedelmes nagy hangok, drága sopranok és tenorok kellene, mind oly nagyságok, melyek sok pénzbe kerülnek; szóval ez a kis színház, hol minden helyről lehet lesz a jó magyar szót megérteni Eperjesnek most elég. Nem ártott volna ugyan, ha a tulajdonos város részéről abból az istállóból valamivel több tér hozatik a műzsák templomának áldozatul, s az által a nézőtér vagy két öllel hosszabbra sült volna ki mint a hogy kisült s mint azt az egyarány megis kívánta volna; de így is jól van a hogy van, ha csak meg van.

A mennyiben pedig netalán mégis kicsinek vagy alacsonynak látszanék, azon könnyű segíteni, lehet azt még most egy gondolattal megnagyobbítani s felemelni.

E végből, azt tartjuk, lehetne, sőt igen illő volna színházunkat még megkoronázni, s azon tervezett felírás helyett hogy „Városi színház“ a mi nagyon realis fogalmat fejez ki, s külömben is már benn van a telekkönyvben, — arra a helyre egy koronát emelni, egy — a közeli mérki trachyt-bányából, hol azok a tekintélyes kövek teremnek — megszerezhető porphir monolithba vésett koronát.

De nem olyan közönséges koronát értünk, nem olyan ágas-bogas leveles gombosát, mint a minőt a veres meg a makk s a többi királyok hordanak, — de egy élő betűkből álló s egy országra szóló eszmét kifejező koronát.

Ez a korona javaslatunk szerint e felirásból állana, hogy

„Nemzeti színház“.

Szinte halljuk erre sokfelől a rögtönzött, elvenvéteket s kétely-mosolyt, de most nem bocsátkozunk azok megcáfolásába, csak egyelőre arra kérjük azokat, kik szeretnek bármilyen indítvány felett elhamarkodott véleményt nyilvánítani, szíveskedjenek erről egy kissé gondolkozni s azon esetben, ha az efféle időöltés rendes szokásaikhoz nem is tartoznék, ez alkalomból rémi kivételt tenni.

Az eperjesi nemzeti színház az országban a harmadik, a felvidéken az első lenne.

Ha Sárosmegye hat képviselője ez ügy érdekében, a min nem kételkedünk, csak egy kissé megfeszíti akarát, — együttes közbenjárással lehet az országgyűlésen ezen új nemzeti színház részére valami évi segélyjárdékokat kieszközölni.

Ha ez meg van, akkor mehetünk tovább.

Pater Janus.

Különfélék.

Az itteni kir. kath. főgymnasiumban a tanulók f. hó 27, 28, 29, 30 és september 1-én reggeli 8 órától 12-ig jegyzetnek be. Ugyanazon napok délutánjain tartatnak a felvételi vizsgálatok. A. tanév szept. 2-án reggeli 8 óraker Veni sanctával kezdődő iskolai ünnepélylyel nyitattik meg. A rendes tanítás sept. 3-án kezdődik.

Sportsceandal. (Beküldetett). Színhely: a Tapolc-bisztrai cserjék, melyek birtokosai: Kiss, Balázs, Liszka és Benczúr Emil. Szereplők: Balázs, Liszka, Vernóczy, Noszticziusz és szolgaszemélyzet. Species facti: Hirre jár, hogy a cserjékben vadászó tartózkodik; Balázs összehívja a szomszédokat a vad tldözésére, akik 23-án ki is állanak s Liszka a közel 4 mázsás kannak szívébe jól célzott golyót bocsát. A vadat már most Balázs — quo turte? — magának akarja confiscálni, de Liszka azt, mint melyet ő maga terített le, még pedig Benczúr területén, teljesen correcte, Mogyoróskára viteti a jogos tulajdonosnak, ki azt ismét magának megtartani nem akarván, megbizva Liszkát annak s zétosztásával, minden jelen voltak és más barátok között, mi meg is történik. És pedig minden rendén van!

De a vadásztárs urak jónak látják a husokot egy taragatlan, nyers és annyira goromba levél kíséretében visszaküldeni, melynek közlésétől megkíméltem a finomabb stilushoz szokott olvasót, mely irmodorról méltán elmondhatni, hogy „a milyen az ész, olyan a hangja.“ A levél fénypontja azonban egy 29 frt 20 krros „költségjegyzék“, melynek megtérítését Liszkától 8 nap közben követelik, különben „az újságoknak lefestik és igazai megtérítésére törvényes uton kényszerítik.“ A költségjegyzék szövege az:

Vernóczy Ferencz ur napidija	5 frt — kr.
Nosticzius Árpád ur	5 „ — „
Balázs Sám. ur	5 „ — „
Vernóczy vadászának	1 „ 50 „
Négy db. vadászkutya	5 „ 50 „
Egy kutyának vadkan által megsértési költsége	4 „ — „
A vadkanért küldött fuvarbér és 4 férfi napidija	3 „ 20 „
Összesen:	29 frt 20 kr.

Furcsa ugyan, hogy a 3 „ur.“ ki önként, nem pedig napi bérben, ment vadászni, magának diurnumokat számít fel, de még furcsább a 4 kutya napidija mp. 1 frt 37 1/2 krral és egynek „megsértési“ (nem orvoslási) költségei, az egész pedig a pénzkeresetnek egy ujdón patentírozandó módja.

Az egész eljárást nem commentálom. Itéljen az olvasó maga. Mit fog Liszka tenni? az ő dolga; én csak sajnálatomat fejezem ki a felett, hogy ily hamis felfogások nyomán a szomszédok jó viszonya megzavartatik, mi faluhelyt kétszeresen sajnálnivaló.

Egy szomszéd.

Ének. A Széchenyi-kör kebelében megalakult vegyes énekkar gyakorló órái hét heti nyári szünetelés után szeptember 3-tól kezdve minden szerdán d. u. 5-6-ig az egyet helyiségében fognak tartatni.

A nagy énekkar megerősítése, nem különben egy külön férfiak alakulása céljából kéretnek az énekkedvelő t. hölgyek és urak, sziveskedjenek beiratkozás végett sept. 3-án (szerdán) 12 órakor az egyet zongoratermében akár személyesen megjelenni, akár pedig csak becses neveiket beküldeni. Doleschall Samu, zen. szakválasztmányi elnök.

Sárosmege földirata. Ezen cím alatt Kálóczy József eperjes-belvárosi néptanító a közoktatásügyi m. kir. ministerium által megállapított tanterv alapján a sárosmegei népközlök III. osztályának használatára rövid vezérfontalat irt, mely sajtó alól kikerült s Rosenberg S. kiadásában legközelebb meg fog jelenni. A kis munka megfelel céljának, helyesen van beosztva s a hol erre alkalom kínálkozott, beleszótt a szerző hazafiai reflexiókat is. Másrészt nem ártott volna azonban nem csupán Eperjest, de a megye másik két sz. kir. városát, u. m. Bártfát és Kis-Szebent is valamivel tüzetesebben ismertetni.

Mányi Lajos nemzeti zenekara a bártfai fűrdőből visszautartában városunkban hangversenyt rendezend, melynek idejét falragaszok fogják hirdetni.

Közgazdaság.

„Tisza“ biztosító társaság.

F. é. augusztus hó 17-én tartott meg Debreczenben a „Tisza“ biztosító társaság hatodik rendes közgyűlése.

Az igazgatóság által beterjesztett jelentés és az 1878. évi zárszámlák a társaság ügyeinek örvedentes lendületét mutatják, s tanúságot tesznek a vezetés szakértelmes sáfarkodásáról, mely által elérte azt, hogy a „Tisza“ ma már teljesen consolidált és késégtelen biztosítókat nyújtó hazai vállalatok sorában foglal helyet. A lefolyt üzletév bőséges leírás és tartálékozás után 23.706 frt 28 kr. nyereséget hajtott, az egy-egy részvényre eső 2 forint osztalék f. é. szeptember hó 2-ikától kezdve lesz kifizetve. — A vagyonkimutatás 2.335.739 forint 98 kr. biztosítéki alapot tüntet ki.

A közgyűlés elismeréssel vette e jelentést tudomásul s az igazgatóság javaslatát egyhangulag elfogadván, a jelenlegi igazgatóságot egyhangulag újra megválasztotta. Felémlik még, hogy a közgyűlést megelőző napon nagy számu tekintélyes részvényes értekezletet tartott és abban Debreczen város polgármestere elnöklöte alatt, meggyőződéssel a társaság felvirágzásáról és teljes garancia képességéről, — elhatározta azt tehetsége szerint támogatni és minden részvényesnek erkölcsi kötelességévé tette a társaságot körében ajánlani, saját tüz-jég- és életbiztosításait pedig kizárólag a „Tisza“-nál eszközölni.

Szerkesztői üzenetek.

8.— Á.— Kis-Szeben. Okunk van a név valótlanságában hinni; oly cikkeket pedig, melyek előttünk névleg sem ismert szerzőktől származnak; nem közölhetünk.

Eperies, den 29. August.

Das Landes-Bodenkredit-Institut für Kleingrundbesitzer befindet sich bereits in einem so gereiften Stadium, daß die konstituierende Generalversammlung bereits auf den 31. d. M. anberaumt werden konnte.

Angesichts dieser erfreulichen Thatsache warten auch unser Aufgaben, welche wir zu lösen haben, um der Vorthelle, welche dieses Institut unsern Kleingrundbesitzern statutengemäß sichert auch unser Komitat im vollen Maße theilhaftig zu machen.

Das Institut wird nämlich im Sinne der Statuten derart organisiert, daß in Budapest die Central-Anstalt etabliert werden wird, während man in der Provinz die Konstituierung landwirtschaftlicher Vorschubvereine anstrebt, deren Zweck es sein wird, die Kredit-Ansprüche der Mitglieder durch Unterstützung der Selbst-Anlegung von Kapitalien, durch wohlfeile Vor-

schüsse, beziehungsweise Anleihen, wie auch durch Vermittlung von Hypothekendarlehen auf längere Amortisationsfrist bei der Central-Anstalt, zu unterstützen.

Die landwirtschaftlichen Vorschub-Vereine werden sich als selbstständige Kreditvereine konstituieren und werden denselben separate Statuten zu Grunde liegen, auch werden dieselben im eigenen freien Wirkungsbereich thätig sein, welchen die Central-Anstalt nur im Sinne der mit den Vorschubvereinen abzuschließenden Verträge beeinflussen wird. Die Devise heißt daher: Mit vereinten Kräften! Die Hauptbedingung des Vertrages ist, daß die dem Vereine sich anschließenden Vorschub-Institute gründende Mitglieder der Central-Anstalt seien.

Die Territorial-Sphäre je eines Vorschub-Vereines, kann eine oder mehrere Städte, beziehungsweise Gemeinden umfassen und kann nach Ermessen der Central-Anstalt behufs Ausdehnung des Netzes von derselben erweitert oder beschränkt werden.

In dem abzuschließenden Vertrag ist der Punkt unbedingt aufzunehmen, daß das beiderseitige Verhältnis von Seite des Vereines nicht geändert werden kann, von Seite der Central-Anstalt hingegen nur in dem Falle, wenn ersterer den im Vertrage stipulirten Puntationen nicht nachkommen, oder eine dem Gesamt-Institute schädliche Richtung einschlagen würde.

Die dem Verbands angehörenden Institute übernehmen die Verpflichtung in Allem den Interesse der Central-Anstalt förderlich zu sein und die Aufträge derselben auszuführen.

Desgleichen sind die Vorschub-Vereine gehalten wenigstens ein Zehntel der erzielten Betriebskosten der Central-Anstalt zur Deckung ihrer eigenen Regie-Kosten und mindestens 1% ihres Reingewinnes dem Central-Reserve-Fonde zugute kommen zu lassen.

Die Mitglieder der Vorschub-Vereine theilen sich in unterstützende und ordentliche Mitglieder.

Unterstützende Mitglieder sind diejenigen, die zur Förderung der Konstituierung und Thätigkeit des Vereines denselben die Summe von mindestens 100 fl. zinsenfrei darleihen, eine solche Summe unter Ausbedingung fünfprozentiger Zinsen zum Geschenke machen, oder gleich den ordentlichen Mitgliedern eine oder mehrere Aktienbeträge einzahlen, indem dieselben zugleich die Pflichten der ordentlichen Mitglieder übernehmen, ohne auf die Kreditierung des Vereines Anspruch zu machen und schließlich jene, die auf sonst eine andere Art namhaft zur Vergrößerung des Stammkapitales beitragen.

Ordentliche Mitglied des Vereines kann jeder selbstständige Inhaber des Vereins-Territoriums wie auch Gemeinden und sonstige Korporationen sein, die sich zur auf einmal oder ratenweise zu leistenden Einzahlung einer oder mehrerer Aktien-Beträge und sonach zur Selbst-Anlage eines Kapitales entschließen.

Ein Aktien-Betrag ist auf 100 fl. festgesetzt, worauf wöchentlich 50 fr. oder monatlich 2 fl. einzuzahlen sind.

Jedem Vereinsmitgliede ist das aktive und passive Wahlrecht, ferner das Beratungs- und Stimmrecht bei Gelegenheiten der General-Versammlungen zugesichert, auch hat es — mit Ausschluß der unterstützenden Mitglieder — vom 4. Betriebsjahre angefangen Anspruch auf eine entsprechende Dividende.

Sobald es zwanzig ordentliche Mitglieder geben wird, kann die konstituierende Generalversammlung abgehalten werden, später sich anmeldende Mitglieder werden von der Direktion aufgenommen. Thatsächlich kann aber der Betrieb erst begonnen werden, wenn sich das Stammkapital — inklusive die Einzahlungen der unterstützenden Mitglieder — mindestens auf 2000 fl. beläuft.

In stüchtigen Zügen skizzirten wir den Zweck und Organisation der projektirten Vorschub-Vereine, welche unieren Kredit-Verhältnissen einen neuen Aufschwung zu verleihen bestimmt sind. Demnachst werden wir Anlaß nehmen die Betriebs-Thätigkeit und innere Einrichtung dieser Vereine näher zu besprechen, um unser Publikum mit dem Wesen derselben genügend vertraut zu machen. Diesmal wollen wir nur noch den Sarojer landwirtschaftlichen Verein auf diese Frage aufmerksam machen, denn unzweifelhaft bietet sich ihm auf diesem Felde die schönste Gelegenheit, im Interesse der Consolidierung unserer lokalen Kreditverhältnisse thätig zu sein.

Tagesneuigkeiten.

Trinkwasserfilter aus Blumentöpfen. Nachdem der Bau des Theater- und Gasthausgebäudes das Zustandekommen einer Wasserleitung im besseren Falle auf ein Menschenalter hinausgeschoben hat: müssen wir bedacht sein, wie das infizirte Brunnenwasser beiseitigt zu werden habe, und das nicht bloß bei Regenzeiten, sondern stets edelhaftes Schlammwasser des Mühlgrabens, welches ehe es in unsere Küche gelangt, allen abfließenden Schmutz von 21 Häusern aufgenommen, erträglicher zu machen sei?

Das einfachste Mittel hiezu bietet erfahrungsmäßig die Filtration. Das einfachste Filter jedoch kann aus zwei Blumentöpfen zusammengestellt werden, von denen der Eine etwas größer ist als der andere. In den kleineren füllt man zu unterst eine Schichte

* Wir sind nicht dieser pessimistischen Meinung und glauben, daß es uns die Amortisationsverhältnisse der gemachten notwendigen Investitions-Anleihen spätestens in 12 Jahren gestatten dürften, den Bau einer unieren Verhältnissen entsprechenden Wasserleitung in Angriff zu nehmen, ohne unsere Finanzen mehr zu belasten, als dies gegenwärtig der Fall ist. Die Red.

groben Flußsand, der gut ausgewaschen ist, darüber kommt eine Schichte feinen ebenfalls gut ausgewaschenen Flußsand. Ueber den Topf wird dann ein Stück Leinwand gespannt und festgebunden. In den größeren Topf kommt zu unterst gleichfalls eine Schichte groben, dann eine Schichte feinen gut gewaschenen Flußsand — so zwar, daß diese beiden Schichten bis zur halben Höhe des Topfes reichen. Bis zum obern Rand kommt dann grob gepulverte Holzkohle. Die einzelnen Körner sollen Erbengröße haben. Auf diese Schichte Kohle stürzt man den kleineren oben gebundenen Topf, so daß beide Töpfe an den Rändern überall sich berühren. In die Bodenlöcher beider Töpfe steckt man fest und gut anschließend Holz- oder Glasröhrchen. Ein Raufschuschlauch leitet das zu filtrirende unreine Wasser in das obere Röhrchen und Topf. Unglasirte Blumentöpfe sind vorzuziehen, weil sie im Sommer durch die Verdunstung des durch die Wände sinkenden Wassers zugleich als Kühler wirken.

Die Ufer des Tarczaflusses haben infolge der heurigen zahlreichen Regengüsse und Ueberschwemmungen so stark gelitten, daß die Entfernung des Durchschnittes Nr. 48/52 der Eperies-Tarnower Bahnstrecke von der Achse des Eisenbahndammes nur mehr 18—20 Meter beträgt, infolge dessen im Falle neuer Ueberschwemmungen nicht nur die zwischen befindlichen Grundstücke, sondern auch die mit dem Bahndamme parallel laufende Straße, das Wächterhaus und sogar der Damm selbst ernstlichen Gefahren ausgesetzt wäre.

Der Stadtmagistrat hat sich in Erwägung dieser Umstände veranlaßt gefühlt, die Direktion der Raichau-Derberger Bahn zu ersuchen, bezüglich der gebotenen zweckmäßigen Schutzmaßregeln umso eher Verfügungen zu treffen, da nach Eintritt der herbstlichen Regengüsse Arbeiten nicht mehr vorgenommen werden könnten.

Tanzkursus. Der altbewährte Tanzlehrer Herr Paulovits, dessen Schüler wir mit wenigen Ausnahmen so ziemlich Alle waren, eröffnet am 3. Septemb. d. J. einen zweimonatlichen Tanzkursus, worauf er sich nach Raichau begiebt.

Herr v. Szentandrassy hat sich in Berücksichtigung der öffentlichen Meinung entschlossen, sein im Bau befindliches Haus zwei Stock hoch aufzuführen. Dieser Entschluß wird nach Gebühr allgemein gebilligt, da nun dieses Gebäude sich zu einer der Hauptzierden unseres Hauptplatzes gestalten wird.

Taucherarbeiten in Abos. In Abos arbeitet jetzt im Hernadflusse seit einiger Zeit ein Taucher im vollständigen Taucherkostüme und mit den erforderlichen Utensilien versehen. Die Arbeiten haben einen Pfeiler des Eisenbahn-Viaduktes zum Gegenstande und bieten uns die wir bis jetzt einen Taucher in berufsmäßiger Thätigkeit und vorchriftsmäßig adjustirt, höchstens im „Drama unter der Meeresfläche“ zu sehen Gelegenheit hatten, einen höchst seltenen und daher auch interessanten Anblick.

Die Arbeiten des Tauchers sollen noch einige Tage andauern.

Die vor dem Theatergebäude stehenden Bäume, werden in Berücksichtigung der von uns bereits in einer früheren Nummer entwickelten Gründe von ihrem jetzigen Standplatz entfernt werden und hat die betreffende Kommission in dieser Beziehung den Beschluß gefaßt, der nun demnachst zur Ausführung kommen dürfte.

Liquidation. Die Nordungarische Hypothek- u. Industriebank hat anlässlich ihrer am 14. August d. J. abgehaltenen außerordentlichen Generalversammlung die Liquidation beschlußmäßig ausgesprochen.

Seitens des Direktionsrathes werden nun sämtliche Gläubiger der Bank, beziehungsweise der Fulquitsfabrik aufgefordert, ihre Forderungen binnen 6 Monaten anzumelden.

Plaudereien.

Fraulein Ramor. — Apollo und die Mufen. — Die Batanzen zu Ende. — Commotion eines Pleigmatikers. — Die schöne Bettina.

Die Mythologie weiß von einem Könige zu erzählen, dem es mit Hilfe seines künstlerischen Meißels gelang, einen harten, gefühllosen Stein in ein herrliches Frauenbild umzuwandeln, dessen unwiderstehlicher Liebreiz ihn so mächtig anzog, daß in seinem Innern für die schöne Statue eine unbezwingliche Leidenschaft entbrannte...

Wer kennt nicht die Geschichte Pygmalions und der schönen Galathea?!

Auch der unsterbliche Dichter des „Buches der Lieder“, — Heinrich Heine, gedenkt in seinen Schriften einer steinernen Jungfrau, die er inmitten eines Parkes vom Mondesglanze beschienen, gesehen und deren wunderbar räthselhafter Marmorblick sein Herz verwundet hatte.

Ich erinnere mich auch eines Blickes, der diesem ähnlich war; er gehörte jedoch einem schönen Auge und das schöne Auge einem schönen Mädchen von nicht imaginärem, sondern wirklichen Fleisch und Blut.

Ihre Züge waren edel, ihr Leint wie frischgefallener, von der Morgenröthe zart angehauchter Schnee und ihr ganzes Wesen, jede ihrer Bewegungen ward von einer eigenthümlichen selbstbewußten Ruhe charakterisirt, welche sie selbst inmitten der ungestümsten Polka's und feurigsten Csárdás' nie verließ. Ihr reizendes Gesicht war geistig belebt und ihr Lächeln bezaubernd. Aber sie war und blieb eine Statue, welche den sie umschwärmenden Cavalieren eben deshalb manche schlaflosen Nächte bereitete.

Und doch — wie trägt der Schein! — Sie

war Moreto's „Donna Diana“ in zweiter Ausgabe, denn auch sie besaß ein Herz, in dessen Innern es sich regte; auch sie konnte lieben, und liebte wirklich, aufrichtig, zart und treu bis an dessen Ende einen kleinen — Kanarienvogel.

Eines Tages senkte das herzige Thierchen traurig den Kopf und segnete gebrochenen Blicks das Zeitliche.

Da schmolz das Eis und die schöne Gebieterin des dahingehenden Lebens schluchzte und vergoß bittere Thränen.

Für das Herzeleid der Cavaliere hatte sie aber nach wie vor kein Verständnis. Nichts war im Stande sie zu rühren.

Die verliebtesten und wehmüthigsten Blicke, die innigsten Worte gingen bei ihr völlig in Verlust; sie lächelte und machte geistreiche Bemerkungen...

Fräulein Marmor war und blieb in Herzensangelegenheiten eine Statue.

Man nehme diese Reminiscenz mit Nachsicht auf; ist es ja doch Aufgabe des Wanderers, von interessanten Gegenständen flüchtige Skizzen zu entwerfen.

Da nun von Skizzen die Rede ist, so können wir gleich bemerken, daß auch schon die Planisfiguren der inneren Einrichtung des Theaters vorliegen.

Wie behaglich werden unsere gemüthlichen Operierer in diesem neuen Musentempel die Spenden der Kunst genießen! Der Vorhang ist von Lehmann, dem bekannten Dekorateur des Budapester Volkstheaters entworfen und stellt Apollo, umgeben von den neun Mufen in dem ihm geheiligten Haine dar, — eine malerische Gruppe, welche an und für sich eine Sehenswürdigkeit sein wird.

An Comfort und Eleganz im Zuschauerraum und an schönen Decorationen, künstlichen Couliſſen, Verfenkungen u. s. w. auf der Bühne, wird es ebenfalls nicht fehlen und daher höchst wahrscheinlich auch an einem kunstliebenden Publikum nicht, dessen Kreis natürlich das Theater selbst zu erweitern berufen sein wird.

Mit dem Anfertigen weiterer Skizzen — welche, indem dieselben die allgemeine Uebersicht der Stadt und den Canalisationsplan zum Gegenstande haben werden und daher für uns Alle von hohem Interesse sind, — werden bald tüchtige Fachleute beschäftigt sein! Wir schreiten also vorwärts!

Leider auch in der Zeit! Der Sommer nähert sich allmählig seinem Ende. Die Tage werden bereits merklich kürzer und die Wälder entvölkern sich. Indessen wird uns vielleicht der Herbst für den regnerischen Sommer entschädigen.

Auch die Vorträge sind zu Ende. Die Studierenden suchen wehmüthig ihre Bücher und sonstigen Lehrmittel hervor; — aus ist es mit der goldenen Freiheit, welche zwei Monate hindurch so schön geblüht und die im Zuge befindlichen Einschreibungen bilden den Wendepunkt einer neuen Epoche, in welcher dem Absolutismus und der Schuldisciplin neuerdings die Hauptrolle zufällt.

Dann kommt die Zeit der verschiedenen Sitzungen und Generalversammlungen, in welcher sich die Wichtigkeit des Auspruchs, welchen der fidele Student Brand in „Flotte Bursche“ thut, so oft zu bewahren pflegt: „Es gibt im Menschenleben Augenblicke, wo man durch einen innern kategorischen Imperativ gezwungen wird, eine Rede zu halten, und mag man sich noch so sehr damit blamiren.“

Wohl naht dann auch die Periode der Wirksamkeit des Sprechkörpers und der Dilettantenvorstellungen, welche im Laufe der vorigen Saison ein so außerordentliches Interesse wachriefen.

So oder — wo demnächst eine Vorstellung stattfinden soll — macht den Anfang. Wir sehen derselben — nach so langer Pause — mit freudiger Spannung entgegen.

Währenddem übt man am Gezeles — so lange es die Witterungsverhältnisse erlauben — den edeln und mannhaften Sport des Ruderns, auf Rähnen, welche der Müller angefertigt und welche daher schwerer als eine Feder und leichter als eine Fregatte sind, trotzdem aber ein Vergnügen gewähren, welches kräftigt und stärkt. Ist es ja doch so schön und poetisch, zwischen den dicht, von mitunter stämmigen Weiden beschatteten Ufern dahinzugleiten, das reizende Liedchen vor sich hinpfeifend:

„Der Gondolier auf leichtem Boot,
Scheut für Bettina nicht den Tod.“

Freilich ist es in der Wirklichkeit nicht so gar gefährlich und das Traurigste ist wohl, daß, würde man da auf irgend welche Weise thatsächlich umkommen, es doch nicht für Bettina geschähe, dem schönen Mädchen mit jenem bezaubernden Blick, welcher so ganz verschieden von jenem der Statue ist. Bettina befindet sich mittlerweile in der Klavierstunde und executirt vielleicht eben jene Barcarole:

„Vole, vole, ma gondole,“

ohne an die Schiffer zu denken, die mit ihren Rudern in der Fluth herumarbeiten und sich inzwischen eine Zigarre anzünden, damit auf ihrem Schiffe auch der Dampf nicht fehle.

Ich kannte einst einen phlegmatischen ältern Herrn, den ich in seinem Zimmer oft am Tische sitzend und damit beschäftigt fand, daß er seine hinabhängenden Beine heftig schaukelte. Sand ich ihn bei dieser Beschäftigung, so stand er nie auf und rief mir nur einfach zu:

„Servus Ahmed, nimni' Platz; dort hast du Pfeifen, hier ist der Tabak, rechts langgeschmittener, links kurzgeschmittener; wünschst du indessen Zigarren, so findest du sie da.“

Und er schaukelte nach wie vor, indem er hinzusetzte:

„Du mußt schon verzeihen, aber ich kann nicht aufstehen.“

Ich wußte nicht, wie dies eigenthümliche Gebahren zu deuten. Als sich aber der Fall einige Male wiederholte, konnte ich eines Tages die Frage nicht mehr unterdrücken:

— Was ist Ihnen urambátyám, soll ich Ihnen helfen?

— Was dir nicht einfällt, erwiderte er ernstlichen Tones. Du verstehst das nicht, mein lieber Ahmed, — (Es ist dies meine tägliche Komotion, welche ich mache, weil ich zu bequem bin, um über Stock und Stein herumzustiefeln und doch notwendigerweise Bewegung machen muß, um Nachts schlafen zu können. Ja wenn du wüßtest...! nun später wirst du es begreifen...)

„Welch' Glück für einen Ehemann,
Wenn er recht ruhig schlafen kann!“

Nun, ein wenig Komotion ist jedenfalls eine nützliche Sache, deren wir Alle bedürftig sind, wenn wir es auch nicht eben in der Art thun, welche urambátyám in Anwendung brachte.

Nach einer ordentlichen Bewegung im Freien läßt es sich dann so angenehm ruhen! Der Traumgott verſetzt uns auf schaukelnde Wellen, am Ufer zeigt er uns eine liebliche Mädchenſtalt, und:

„Der Gondolier auf leichtem Boot,
Scheut für Bettina nicht den Tod.“

Ahmed.

Fruchtpreise vom 29. August 1879.

Woggen per 100 Kilogr.	fl.	7.50	8.—
Weizen „ 100 „	„	10.—	11.—
Gerste „ 100 „	„	6.50	7.25
Hafer „ 100 „	„	5.—	5.50
Weis „ 100 „	„	7.—	7.25
Erbsen „ 100 „	„	—	—
Linlen „ 100 „	„	9.—	11.—
Hirsolen „ 100 „	„	—	—
Erdäpfel „ 100 „	„	—	—

Die in Ofen am 23. August gehobene Zahlen

74, 8, 54, 20, 80.

Die nächste Ziehung ist am 6. September 1879.

Die in Prag am 27. August gehobenen Zahlen:

2, 3, 69, 59, 26.

Die nächste Ziehung ist am 10. September 1879.

Felelős szerkesztő: *Kyss Géza.*

Kiadó-tulajdonos: *Az Eperjesi Bankgyűlet.*

Bérleti hirdetés.

A curiathybai tanalap. uradalomhoz tartozó Szepes megyében a kassa-oderbergi vasút közvetlen közelében fekvő: a) curiathybai, Tamás Arnoth és hadusfalvi szomszédos határokon fekvő 270^{1/2} cat. holdnyi, b) a porbai és matyasóci határban levő 97^{1369/1600} cat. holdat tevő bérbirtokok s az utóbbi bérlethez sorozott porbai 3 kövü örlő- és fűrészmalom a nagyméltóságú vallás és közoktatási m. k. ministerium f. é. 18946. számú magas rendeltetéshez képest f. é. októberhó 1-től számítandó egymásutáni 9 évre az alólrirt kir. közalap ker. főtisztviségnél betekinthező feltételek alapján f. évi szeptemberhó 5-én zárt ajánlattal megtartandó második árverésen bérbeadni fognak.

Miről vállalkozni szándékozik oly felhívással értesítettnek, miszerint 50 kros bélyeggel felszerelt s a bérleti feltételek kellő ismeretét és elfogadását valamint a bérlet bérösszeget szám és betűkben kitüntetve, s az előbbirt bérletnél 271 frt, az utóbbinál 120 frt bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a mondott nap déli 12 óráig Abaujmege Alsó-mislye községében székelő közalap. főtisztvisélhez annál is inkább benyújtani, avagy postai uton beküldeni sziveskedjenek, minthogy valamint a feltételekkel ellenkezőleg szerkesztett, ugy a későbbben beérkezett ajánlatok figyelembe vételét nem fognak.

Mislye 1879. augusztus 19-én.

135 2-3

Közalap. királyi főtisztviség.

Schulanzeige.

Den geehrten Eltern und Vormündern die ergebene Anzeige, daß die Eröffnung der Schule am 1. September stattfindet.

Louise Lachapelle,

Hauptgasse Nr. 319.

139

EPERJESI BANKGYŰLET
könyvnyomdája Eperjesen
elállal műveket minden nyelven, hirlapok, árjegyzékek, körlevelek, falragaszok, számlák, szállítólevelek, részvények, betéti könyvek, lakadalmi meghívók, gyászjelentések, táblázatok, cím- és látogató-jegyek stb. elkészítését

a legjutányosabb áron.

Nyomatott az „Eperjesi Bankgyűlet“ gyorsajtóján Eperjesen.

Lizitations-Kundmachung

Am 10. September l. J. werden im Pfandleih-Geschäfte, Hauptgasse Nr. 16, alle diejenigen Pfänder die bis 1. Juli 1879 unprolongirt sind in öffentlicher Lizitation verkauft. Bis dahin können die Pfänder prolongirt oder gelöst werden.

B. Friedmann.

Pfänder jeder Art werden wie bis nun belehnt.

140

138

Hirdetmény.

1-3

Az Eperjesen székelő „Északmagyarországi jelzálog- és iparüzletbank“ folyó 1879 évi augusztus hó 14-én tartott rendkívüli közgyűlésében a társaság feloszlását elhatározván, kötelességünkben áll a keresked. törvény 202-ik §-a értelmében e körülményt közzétenni s a társasági és illetve fulguritgyári hitelezőket netáni követeléseiknek a harmadszori közzétételtől számított hat hó alatt leendő érvényesítésére felhívni.

Kelt Eperjesen, 1879. évi augusztus 24-én.

Az igazgatóság.

Eladó ház.

A Táborhegyen, Sztankay-féle házzal szemben fekvő 7. számú egész új ház és kert szabad kézből eladó. Bővebben értekezhetni a háztuladonossal, lakik ugyanott.

141

In der Conditorei des Herrn Spargnapane

wird ein

Lehrling

142

sofort aufgenommen.

Schulnachricht.

An unserer öffentl. Töchterſchule beginnt das 8. Schuljahr am 1. September. — Auch werden 2 Pensionäre aus gutem Hause aufgenommen.

Ignac u. Julie Löfkovits.

136 2-3

Eperies, Grabengasse Nr. 52.

Grösstes Lager Ungarns en gros & en detail

Jagdgewehre

Lefauchaux doppelgewehre gravirt von fl. 16 aufwärts

Lancaster

Revolver 7^m/6 schüssig fl. 2.85 „ „ 23 „

„ 9^m/6 „ „ 3.80 } beste Qualität

„ 12^m/6 „ „ 5.20

Patronen und Jagdrequisiten

billigst.

Aufträge aus der Provinz werden gegen Nachnahme

oder Einsendung des Betrages prompt effectuirt.

Nicht convenirendes wird bereitwilligst umgetauscht.

129 4-5

Albert Deutsch.

Budapest, Museumring Nr. 29.

Epilepsie

(Fallsucht) heilt brieflich **Dr. Killisch,** Dresden (Neustadt). Grösste Erfahrung, da bereits über 11,000 Fälle behandelt

53

13-15

Berger-féle orvosi

KÁTRÁNY-SZAPPAN

orvosi tekintélyek által ajánlva. Ausztria-Magyarországban, Franciaország, Németország, Hollandban és Svétzban, Romániában st. már tíz év óta fényes sikerrel használattik

mindennemű bőrkütegek

mint szinte az arcbőr mindenféle tisztálansággal ellenkülönösen a ruh, az idült és pikkely sörör ellen, a kosz, a sörör repedvény, a fej és szakál korpa ellen, a szeplő, májfolt, az ugynevezett rezesorr, a fagydag, a lébzadás, s a gyermekek valamennyi külső fejbetegség ellen. Ezenfelül mindenkinek mint a bőrt tisztító mosdószert ajánlhatatik.

Ára darabonként használati utasítással együtt 35 kr.

A Berger-féle kátrány-szappan 40%-ka tömény fakátrányi tartalommal legelőször a kátrány-szappan, s lenyegesen különbözik minden egyéb, a kereskedésben előforduló kátrány-szappanoktól.

Csalások kikerülése végett

a gyógyszerárakban világosan

Berger-féle kátrány-szappan

kérendő

s ügyelni kell a zöld csomagolásra

s az ide mellékelt védjegyre.

Egyedüli helyettes a bel- és külföld részére:

G. HELL gyógyszer. TROPPAU, hova a megbízások és tudakozások is küldendők.

Kapható Eperjesen minden gyógyszerárban. 43 12-12